

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

не пізніше 1868
1917

Білоцерківське волосне правління,
с. Білоцерківка Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

1917
1919

Білоцерківська волосна земська управа,
с. Білоцерківка Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

ФОНД № 273

ОПИС № 1

справ постійного зберігання
за 1919 рік

Передмова

до опису № 1 Ф. 273 Білоцерківська волосна земська управа,
с. Білоцерківка Олександрівського повіту Катеринославської губернії

I. Історія фондоутворювача

Білоцерківське волосне правління створено не пізніше 1868 року (у відомостях про земські лікарські дільниці за цей рік згадується Білоцерківська волость, Ф. 56, оп.1, спр. 3) як орган управління селянами, звільненими з кріпацтва, відповідно до Указу імператора Павла I “О разделении казенных селений на волости и о порядке внутреннего их управления»” від 06 серпня 1797 року. На підставі закону Тимчасового уряду від 21 травня 1917 року, за яким створювалися безстанові органи волосного земського самоврядування, Білоцерківське волосне правління реорганізовано в Білоцерківську волосну земську управу.

Білоцерківське волосне правління діяло під наглядом Олександрівського повітового у селянських справах присутствія, за реформою 1889 року – повітового земського начальника. З травня 1917 року керівництво волосними земськими управами покладено на Всеросійський земський союз.

Волосне правління (з 1917 р. - земська управа) діяло на території Білоцерківської волості. До складу волості входили населені пункти: с. Білоцерківка (волосний центр), с. Благовіщенка. Діяльність управи розповсюджувалася на місцеві сільські товариства.

Волосний сход (збори) і волосне правління (з 1917 р. - земська управа) були керівними органами місцевого самоврядування. На волосному сході (зборах) обиралися посадові особи, уповноважені по виборах до Державної Думи від селян, кандидати у гласні повітового земства, вирішувалися адміністративно-господарські питання, затверджувалися вироки сільських сходів. До складу волосного сходу входили волосні та сільські посадові особи на чолі зі старшиною, а також виборні особи від кожних десяти дворів.

Виконавчо-розпорядчим органом для вирішення поточних питань було волосне правління (з 1917 р – земська управа). Воно складалося з волосного старшини, всіх сільських старост волості, збирачів податків, судових засідателів і писаря. Контролювало діяльність сільських управлінь, виконання селянами воїнської, етапної та натуральної повинностей, здійснювало розподіл і стягнення державних і земських зборів, страхових платежів, вирішувало адміністративно-господарські питання, дрібні судові справи, займалося опікуванням вдів і сиріт, збором статистичних відомостей.

Волосний старшина обирався волосним сходом строком на три роки з числа селян. До його функцій входило: оповіщення населення про закони і розпорядження вищих органів, нагляд за виконанням судових вироків, контроль за збереженням громадського порядку. Підпорядковувався мировому посереднику, пізніше - земському начальнику.

Нижчим становим селянським судом був волосний суд. Він був відокремлений від системи загальних судів. Вирішував на підставі місцевих звичаїв цивільні карні справи, позови та скарги селян. Волосний суд складався з 4-12 суддів, що обиралися щорічно волосним сходом.

Нагляд за правопорядком на території волості здійснювали нижчі поліцейські чиновники, що обиралися сільськими сходами і не входили до складу чинів повітової поліції. Виконували примусові поліцейські дії, супроводжували заарештованих, тимчасово охороняли втікачів і злочинців.

За реформою Тимчасового уряду 1917 року створювалася нижча одиниця земського самоврядування – волосні земства. Скасовувалися волосні сходи, правління, суди і старшини. Вибори гласних до розпорядчого органу - земських зборів, проводилися на основі загального, прямого, рівного і таємного голосування. Волосні земські збори обирали зі свого складу виконавчий орган – волосну земську управу на чолі з головою на один рік. Волосні земства наслідували адміністративні, фінансові та господарські функції волосних правлінь.

Волосна земська управа припинила діяльність у 1919 році на підставі загальної директиви НКВС РРФСР від 06 лютого 1918 року про розпуск міських і земських органів самоврядування, Декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Об организации власти на местах» від 30 листопада 1918 року з передавання влади на місцях надзвичайним органам радянської влади - військово-революційним комітетам і комітетам незаможних селян, пізніше – губернським, волосним і повітовим з'їздам рад та їх виконавчим комітетам (Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины, № 1, ст. 3; № 7, ст. 86).

II. Історія фонду

Документи фонду Білоцерківська волосна земська управа поступили на зберігання до Державного архіву Запорізької області 17 березня 1958 року від Сталінського обласного державного архіву під номером ф. Р-2444. Вперше документи фонду були піддані науково-технічному опрацюванню у Сталінському облдержархіві у 1941 році. Тоді було складено рукописний опис № 1 на 1 справу за 1919 рік.

У ході проведення роботи з уточнення фондування документів (Акт від 21 квітня 2008 р. № 37) фонд Р-2444 було закрито, а документи у кількості 1 справи за 1919 рік передані до розділу дорадянських фондів під номером Ф. 273 опис № 1.

До опису внесена одна справа з такими документи: постанови, правила, об'яви про порядок збирання врожаю у безхазяйних господарствах, стягнення військового збору хліба та фуражу.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня опису проведено його удосконалення. У ході роботи перескладений заголовок справи, перевірені крайні дати документів, кількість аркушів у справі.

Складено опис № 1 за 1919 рік на 2 справи, з № 1 по № 2. Останньою справою до опису приєднано перескладений опис.

До опису складено довідковий апарат:

- титульний аркуш;
- передмова

Науковий співробітник

О.В. Шишкіна

_____ грудня 2010 року.

ЗАТВЕРДЖУЮДиректор Державного архіву
Запорізької області

О.С. Тедєєв

" _____ " грудня 2010 року

Фонд № 273**ОПИС № 1**справ постійного зберігання
за 1919 рік**Білоцерківська волосна земська управа, с. Білоцерківка
Олександрівського повіту Катеринославської губернії**

№№ з/п	Індекс справи	Заголовок справи	Крайні дати документів	Кількість аркушів у справі	При - мітки
1	2	3	4	5	6
1919 рік					
1		Документи (постанови, вирок, правила, об'яви) про порядок збирання врожаю у безхазяйних господарствах, стягнення військового збору хліба та фуражу на територіях губернії, що знаходилися під управлінням головнокомандувача Збройними силами на Півдні Росії	22 липня 31 серпня 1919	19	
2		Перескладений опис № 1	17 лютого 1941	2	

До опису внесено 2 (дві) справи з № 1 по № 2

Науковий співробітник

О.В. Шишкіна

Старший зберігач фондів

А.І. Демешко

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

О.Ю. Зінчик

« _____ » грудня 2010 року

СХВАЛЕНОПротокол засідання ЕПК
держархіву Запорізької області
від _____ року № ____

